

Primera plana

Memòria de l'impacte d'ETA a l'Ebre

Eren vora les nou del matí del 23 de novembre de 1990. Miquel Alonso, l'aleshores director del col·legi Carles III, intentava aparcar el seu vehicle. Conduïa darrere d'un Ford Fiesta blanc, que va estacionar abans

que en sortís de l'interior un individu sospitós. Cinc hores després aquest cotxe volava pels aires per la força de 40 kilos d'amonal. La banda terrorista ETA havia escollit les Terres de l'Ebre per perpetrar un atemptat contra la

caserna de la Guàrdia Civil. No va haver-hi víctimes. Els terroristes, dos anys després, van acabar amb la vida d'un tortosí, el comandant Artur Anguera. Per ser-ne víctima, l'Ebre també reacciona davant el comiat etarra.

TERRES DE L'EBRE. S.Berbis / S.Cabanes

Van utilitzar el sistema conegut com a kamikaze, consistent a bloquejar la direcció del vehicle per dirigir-lo cap a l'objectiu desitjat. Aquell 23 de novembre del 1990 la fita era la caserna de la Guàrdia Civil de la Ràpita. Però el cotxe, un Fiesta carregat amb 40 kilos d'amonal, que estava aparcat en bateria davant del col·legi Carles III, estava tort i, en ser accionat per control remot, el primer obstacle contra el qual va xocar i va explotar no va ser la porta de la caserna –com suposadament pretenien els terroristes–, sinó la cantonada. Hi va haver una persona, l'aleshores director del col·legi i més tard alcalde de la Ràpita, Miquel Alonso, que va observar, sobre les 9 del matí, aquell aparcament, i fins i tot va influir en la maniobra. "Precisament aquell Fiesta anava davant meu quan arribava al col·legi, i quan va aparcar, jo, que al mateix temps estava estacionant al costat, li vaig obstaculitzar inconscientment la maniobra, de manera que va quedar una mica tort, per dir-ho així, respecte a la direcció de la porta de la caserna", recorda Alonso. A la memòria li va quedar gravat l'aspecte del conductor: "Portava una perruca ben retallada, barba, segurement falsa, i anava amb vestit i maletí... Vaig pensar que devia ser un representant de llibres que anava a fer un cafè per fer temps abans de vindre al col·legi", explica. Encara ara, diu, sabia identificar la forma de caminar que tenia. La imatge li va tornar de seguida al cap quan, sobre les dos de la tarda, es va assabentar que havia explotat un cotxe davant de la caserna. "Vaig pensar que només una estona abans, quan vam sortir de l'escola passada la una, havíem

El vehicle explodat a la Ràpita va saltar pels aires i va quedar a pocs metres de la porta del col·legi Carles III. / PACO CABANES

estar xarrant fins i tot recolzats al cotxe", comenta. També s'hi havia recolzat en els moments previs a la

detonació el fill del capità de la caserna. És un dels records de Paca Baila, una de les primeres veïnes que van

acudir al lloc dels fets atreta per l'explosió. "Acabava de dinar quan vaig baixar a observar les destrosses i

em vaig fixar en un jove que passava per allà. Quan la Guàrdia Civil em va ensenyar la foto del suposat autor, de seguida el vaig relacionar. Ho vaig tindre claríssim, era ell", apunta Paca. Ella, i també Alonso, van ser dos dels tres únics testimonis rapitençs citats a declarar a l'Audiència Nacional.

Els indicis van apuntar que l'autor de l'atemptat de la Ràpita –que no va causar víctimes– fos Juan Carlos Monteagudo, un català que havia militat a Terra Lliure abans d'enrolar-se a ETA i que va morir un any després durant un enfrontament amb la Guàrdia Civil. De fet, en alguns comunicats de treva d'ETA que hi ha hagut al llarg de la història, els terroristes han citat el seu nom en record als caiguts de la banda.

LA MORT D'ANGUERA L'Ebre ha sigut colpejat en una segona ocasió pels etarres, un any i dos mesos després de l'atemptat de la Ràpita. En aquesta ocasió sí que hi va haver una víctima, el comandant Arturo Anguera, natural de Tortosa. Tenia 50 anys i era responsable del sector militar aeri de l'aeroport de Barcelona quan va ser cosit a balades mentre circulava en el seu vehicle per un carrer de Barcelona. Per aquest assassinat van ser jutjats i condemnats els etarres Fernando Díez Torres, l'any 1995, i Urrusolo Sistiaga, el 2002. Aquests dos terroristes haurien robat un Volkswagen Polo roig amb el qual –un cop canviada la matrícula– al cap de tres dies van esperar que passés el vehicle del comandant Anguera, a qui estaven fent un seguiment, segons va determinar el fiscal. Van disparar fins a 26 vegades, que acabarien amb la vida del tortosí i feririen el tinent i el soldat que viatjaven amb ell. ■

20 d'octubre, la data històrica del comiat

20 d'octubre. Aquesta és la data que ha escollit la banda terrorista ETA per anunciar, a través d'un comunicat al diari *Gara* i a la BBC, el cessament definitiu de la seua activitat armada. Es tracta, segons sosté la mateixa banda, d'un compromís clar, ferm i definitiu. A partir d'ara, la via de la pau ha de passar, segons ETA, per l'obertura d'un procés de diàleg amb els governs espanyol i francès per resoldre les conseqüències del llarg conflicte armat.

L'anunci va provocar immediatament les primeres reaccions polítiques, també a les Terres de l'Ebre. Justament quan es va conèixer el comunicat, el conseller d'Interior Felip Puig es trobava inaugurant la fira multisectorial de Móra la Nova. Allí mateix, Puig va expressar la seua satisfacció: "Avui sí que podem dir que és el dia definitiu de l'inici de la fi", tot i que va advertir, amb certa prudència, que "el procés de conciliació ne-

cessari no fa més que començar".

El primer secretari del PSC a les Terres de l'Ebre, Antoni Sabaté, va titllar d'"excel·lent notícia" que "la democràcia haja vençut la irracionalitat", i va recordar les víctimes i "tant de sofriment i minuts de silenci compartits". Per la seua banda, el president del Consell Comarcal del Baix Ebre, Lluís Soler, va considerar el comunicat com un "punt d'inflexió en què hem de confiar".

Fora de l'àmbit polític, Roser, filla d'una de les víctimes d'ETA, el comandant tortosí Arturo Anguera, qualifica l'anunci d'ETA de "bona notícia", per bé que en l'àmbit personal "no pots estar mai contenta", puntualitza. La prudència, en el seu cas, condiciona la seua valoració: "S'ha d'anar amb peus de plom per veure si el cessament és real, i també cal mirar quin és el preu que se n'ha de pagar".